

№7 «Бағдырған» санаториялық
бөбекжай – балабақшасы КММ-і
менгерушісі
Э.Нурмағанбетова

**Вариативтік компонент
«Ертегі әлемі»**

«Күншуақ» ортаңғы тобы

Түсінік хат

Театр - бұл сиқырлы өмір, онда бала қуана біледі, ойнайды, ойнай отырып қоршаған ортаны таниды. Баланың жеке тұлға ретінде қалыптасуын, ой-өрісін, ақыл-парасатын, адамгершілігін, эстетикалық сезімдерін жетілдіруін қамтамасыз етеді.

Болашақ жеткіншектеріміздің көзі ашық көкірегі ояу, тілге шешен, өзін де өзгені де сыйлай білетін, жан-жақты мәдениетті, білікті етіп тәрбиелеуде балаларға арналған көркем шығармаларды сахналық қойылымға айналдырып, өздерін кейіпкер ретінде қатынастырып отырудың маңызы орасан зор.

Әрбір ата-ана, тәрбиеші, қысқа ертегі- әңгімелерді, өлеңдерді рөлдерге бөліп сахна көрінісін жасап балабақшада қойылым жасауға да мән бергені жөн.

Бағдарламаның мазмұны:

«Сиқырлы театр» бағдарламасы мектепке дейінгі жастағы балаларға арналып, ойын әдістері арқылы бала тілін дамытып, іс-қимыл әрекеттерін жетілдіріп, теориялық және практикалық жағы ескеріліп отырып құрылған. Балалардың өзара қарым-қатынасын табуға, достыққа, қамқорлыққа тәрбиелеуге, фантазиялық ойлау қабілеттерін, өнерге қызығушылығын, ертегі кейіпкерлерінің қимылын салуға, нақышын келтіріп сөйлеуін, театр ойындарына белсенді араласып ойнауын дамытуға бағытталған. Барлық бөлімдер бір-бірімен тығыз байланысты, бірте-бірте күрделеніп сахналай білу машықтарын дамытуға арналған.

Бағдарламаның мақсаты:

Балалардың көркем-өнер шеберліктерін жан-жақты дамыту, әртістік қабілеттерін қалыптастыру. Баланың жанына жақын тақырыптар мен таныс ертегі кейіпкерлері бейнесін сомдайтын ертегілер көрсетуге қатынастыру. Ертегі кейіпкерлерін салыстыра отырып айнала қарым-қатынас туралы пікірлерін білдіруге, ойын ашық жеткізуге үйрету. Үлкендер мен басқа балалармен жақындасу ниетін қолдау. Құрдастарына ешқандай қиянат жасамай, бір-біріне көмек бере білуге тәрбиелеу.

Бағдарламаның тапсырмаларын орындауда балалардың сөздік қоры молайып, көркем-өнер әрекетімен әртістік өнері қалыптасады. Театрлық ойындар балаларды бір-бірімен жақындастырады, жалпы әртістік дамуына әсер етеді. Балаларға қуыршақтарды өз қолдарымен жасап олардың қызығушылықтарын арттырып, театр деген ғажайып әлемімен таныстырады. Рөлдерді орындауда икемді болуға баулу, ойынды ортақ мүддеге сай дамыта білу және өзінің жеке тілектестігін көрсету. Сахналанған және мерекелік-шеру, атрибуттарды қолдануға үйретуге, ойындарды ұйымдастыруға ықпалы зор.

Бағдарламаның міндеті:

- балаларды театр өнерінің қызықты сәттерімен таныстыру;

- өзара еркін сөйлеу дағдысын қалыптастыру;
- көңіл-күй сезімімен, ұжымдық қатынасқа тәрбиелеу;
- ұйымдастырылған оқу іс-әрекетімен театр көріністерін ұштастыру.

Күтілетін нәтиже:

Бала бойында мейірімділік, адамгершілік, қайырымдылық басқа да игі қасиеттер қалыптасады. Ертегі, әңгімелер, өлеңдер тындап, кейіпкерлерге мінездеме беруді үйренеді. Бірлесіп ойнау арқылы жолдастық қарым-қатынас орнайды. Бала бойында өзіне деген сенім орнап, өнерге деген оң көзқарас қалыптасады.

«Сықырлы театр» бағдарламасы ІІ кіші, ортаңғы және ересектер топтарына арналған, 36 сағатқа есептелініп құрастырылды. Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті әр топта аптасына бір рет өткізіледі, ұзақтығы ІІ кіші топта 15-20 минут, ортаңғы топта 20-25 минут және ересектер топтарыда 25-30 минут. Бағдарламаның жалпы мазмұны әр топқа арналған тақырыптық жұмыс жоспары мен қолданылған әдебиеттер тізімінен тұрады.

Вариативтік компонент
«Ертегі әлемі»
«Күншуақ» ортаңғы тобы

№	Тақырыбы	Бағдарламаның мазмұны	Сағат саны
1	Театр бұрышымен таныстыру.	Театр-туралы балаларға алғашқы түсінік беру және театр түрлерімен таныстыру. Театр қуыршақтары туралы балалардың түсініктерін тереңдету.	1 6.09
2	«Бауырсақ» ертегісін түсіндіру.	Ертегі кейіпкерлерінің суреттерімен таныстыру. Суретті көрсете отырып, ертегінің мазмұнын айту. Балалардың ынтасына қарай рольдерге бөліп ойнату.	1 12.09
3	«Бауырсақ» ертегісін сахналау	Кейіпкерлердің дауыс ырғағын келтіре отырып, образға еніп диалог түрінде сөйлеу дағдысын үйрету.	1 10.09
4	«Екі әтеш» ертегісі	Ертегімен таныстырып, сурет арқылы мазмұның айтып беру.	1 24.09
5	Ойыншық театры «Екі әтеш»	Ертегі кейіпкерлерінің дауыс ырғағын, көңіл күйін, іс-қимылын ойыншық арқылы көрсете білу.	1 4.10
6	«Мақтаншақ алма» ертегісі	Ертегінің мәтінімен таныстырып, мазмұның айтып беру.	1 11.10
7	Фланелеграф театры «Мақтаншақ алма»	Балаларға фланелеграфты көрсету. Ертегі мазмұның айта отырып, суреттерді сатылап орналастыруға үйрету.	1 18.10
8	«Түлкі мен торғай» ертегісі	Ертегінің мазмұныңның сурет арқылы айтып беру..	1 1.11
9	Үстел үсті сурет театры «Түлкі мен торғай»	Мәтін бойынша қимыл қозғалыс арқылы кейіпкерлердің көңіл-күйлерін көрсете білуге, үстел үсті сурет театрының техникасын үйрету.	1 8.11
10	«Үш аю» ертегісі	Ертегімен таныстырып, сурет арқылы мазмұның айтып беру.	1 15.11
11	Саусақ театры «Үш аю»	Саусақ театрының техникасымен таныстыру, мүсіндерді мәтінге сәйкес бұзбай қозғалта білу.	1 22.11
12	«Шұбар тауық» ертегісі	Ертегімен таныстырып, мазмұның іс-қимыл арқылы айта білуге үйрету.	1 29.11
13	«Ұр тоқпақ» ертегісі. Көленке театры	Балаларды ертегімен таныстыру, кейіпкердің роліне ене білуге үйрету. Ертегі кейіпкерлерінің жағымсыз-жағымсыз қасиеттерін көре білуге баулу. Ертегіні ойнау арқылы балалардың есте сақтау, ойлау қабілеттерін, тілдерін дамыту	1 6.12
14	«Үйшік» ертегісі	Ертегіні оқып беріп, мазмұның түсіндіру.	1 13.12
15	«Үйшік» ертегі-ойын	Кейіпкерлердің дауыс ырғағын келтіре отырып, образға еніп, диалог түрінде сөйлеуге үйрету.	1 20.12
16	«Мысық пен тышқан» ертегісі	Сурет арқылы ертегінің мазмұның айтып беру.	1 27.12
17	Фланелеграф	Кейіпкерлердің образына еніп, театр өнерінің әдіс-	1 10.01

	театры «Мысық пен тышқан»	тәсілдерін үйрету.	
18	«Маша мен аю» ертегісі	Ертегінің мәтінін оқып беріп, мазмұның айтуға дағдыландыру.	1 17.01
19	Қуыршақ театры «Маша мен аю»	Қуыршақтарды басқару қабілеттерін көрсету, қуыршақты ширмада жүргізу әдісін үйрету.	1 24.01
20	«Түлкі мен қасқыр» ертегісі	Балаларды ертегінің мәтінімен таныстыру, мазмұның айтып беруге үйрету.	1 31.01
21	Үстел үсті сурет театры «Түлкі мен қасқыр»	Мәтін бойынша қимыл қозғалыс арқылы кейіпкерлердің көңіл-күйлерін көрсете білуге, үстел үстінде қуыршақты жүргізе білу техникасын үйрету.	1 7.02
22	«Мысық, әтеш және түлкі» ертегісі	Ертегіні дауыс ырғағын келтіре отырып балаларға мазмұндап беру.	1 14.02
23	Саусақ театры «Мысық, әтеш және түлкі»	Кейіпкерлердің дауыс ырғағын келтіре отырып, саусақ қимылы арқылы театрды көрсете білуге үйрету.	1 21.02
24	«Қолғап» ертегісі	Ертегіні дауыс ырғағын келтіре отырып балаларға мазмұндап беру. Балаларды жоспарлы түрде рольдерге бөліну бойынша әрекет жасауға үйрету.	1 28.02
25	«Қолғап» ертегісін сахналау	Рөлдерге бөлініп кейіпкерлердің образына еніп, диалогты сөйлеуге дағдыландыру.	1 6.03
26	«Саңырауқұлақ астында» ертегісі	Ертегіні дауыс ырғағын келтіре отырып балаларға мазмұндап беру. Диалог түрінде сөйлеу дағдысын қалыптастыру.	1 13.03
27	Фланелеграф театры «Саңырауқұлақ астында»	Балаларға фланелеграф театры арқылы ертегіні өз бетінше көрсете білуге үйрету.	1 20.03
28	«Мақтаншақ қоян» ертегісі	Балаларға ертегі мазмұнын түсіндіру. Ертегідегі оқиға желісімен бұзбай эмоциялық сезіммен қабылдауға дағдыландыру.	1 27.03
29	Ойыншық театры «Мақтаншақ қоян»	Ертегі кейіпкерлерінің дауыс ырғағын, көңіл күйін, іс-қимылын сөздік образын ойыншық арқылы көрсете білу.	1 3.04
30	«Мысық неге тамақ ішкен соң жуынады» ертегісі	Ертегіні қызығушылықпен аяғына дейін тыңдауға үйрету. Балалардың назарын ертегі кейіпкерлеріне аудару.	1 10.04
31	Қуыршақ театры «Мысық неге тамақ ішкен соң жуынады»	Қуыршақты жүргізу жеке жұмыстар ұйымдастыру мәтін мен қимылдардың сәйкестігін келтіру.	1 17.04
32	«Мақтақыз бен мысық» ертегісі	Ертегіні дауыс ырғағын келтіре отырып балаларға мазмұндап беру, зейін қойып тыңдап, рөлдерге бөліп айтқызу.	1 24.04

33	«Мақтақыз бен мысық» ертегісін сахналау	Кейіпкердің іс-әрекетін сезініп, қимыл-қозғалыс арқылы бейнелеп ойнай білуге үйрету.	1 8.05
34	В. Сутеевтің "Бір кап алма" ертегісі Понтомимо театры	Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, көңіл-күймен, қисынды мазмұндауды үйретуді жалғастыру. Балаларды театралды-ойын әрекетіне тұрақты қызығушығын, басқа балалар алдында қойылым көрсету ынтасын тәрбиелеу. Бала ыммен мәтінде суреттелген түрлі эмоциялы күйлерді бейнелей білуге үйрету.	1 15.05
35	«Құйыршық» ертегісі	Ертегіні мұқият тыңдап , сурет арқылы мазмұның айтуға дағдыландыру.	1 22.05
36	Ертегілер әлемінде (қорытынды)	Балалардың жыл бойы алған білімдерін бекіту.	1
	Барлығы:		36